

URZĄDZENIA DŹWIGOWO- -TRANSPORTOWE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-81
	Przenośniki cięgnowe Łańcuch pociągowy krzyżakowy	2083-02
		Grupa katalogowa 0486

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest łańcuch pociągowy krzyżakowy stosowany w konstrukcjach przenośników cięgnowych sklasyfikowanych wg PN-77/M-46500.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Łańcuch pociągowy krzyżakowy przeznaczony jest do pracy w przenośnikach cięgnowych stosowanych w transporcie technologicznym w różnych strefach klimatycznych, w zakresie temperatur $0 \div 200$ °C.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia

a) łańcucha pociągowego krzyżakowego 2F o podziałce $p = 200$ mm przeznaczonego do pracy w temperaturze do 100 °C:

ŁAŃCUCH 2F 200 BN-81/2083-02

b) łańcucha pociągowego krzyżakowego 2F, o podziałce $p = 200$ mm przeznaczonego do pracy w temperaturze do 200 °C:

ŁAŃCUCH 2F 200/t BN-81/2083-02

3. WYMAGANIA

3.1. Główne parametry — wg tabl. 1. i rysunku

Tablica 1

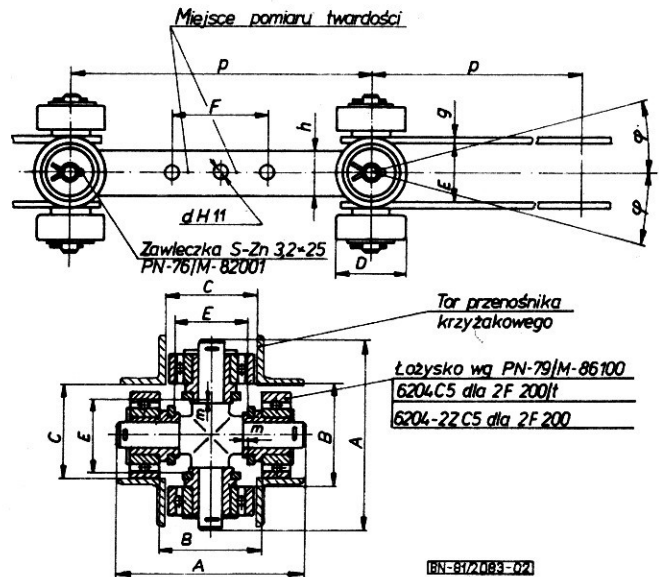
Oznaczenie łańcucha	p	A	B	C	D	E	F	g	h	m	$dH11$	φ min	Obciążenie		Masa 2 podziałek łańcucha
													próbne	zrywające, min	
													mm		
2F 200 2F 200/t	200	100	55	$51,2^{+1,4}_{-0,6}$	47	39	65	4	30	1,5	12	34	29	48	2,508

Maksymalne wydłużenie:

- przy obciążeniu próbnym — 2,1 %,
- przy obciążeniu zrywającym — 5,3 %.

Maksymalna dopuszczalna siła w łańcuchu pociągowym $P = 4,5$ kN.

t — rodzaj łańcucha przeznaczony do pracy w temperaturze do 200 °C.

3.2. Materiał. Płytki łańcuchowe i krzyżak — stal 45 wg PN-75/H-84019, tulejka — stal St4 wg PN-72/H-84020, podkładka — stal St0 wg PN-72/H-84020.

Dopuszcza się inne materiały spełniające wymagania wytrzymałościowe i eksploatacyjne.

3.3. Twardość. Płytki łańcucha powinny mieć twardość $30 \div 35$ HRC.

3.4. Wykonanie

3.4.1. Dokładność wykonania. Odchyłki od wymiarów nietolerowanych części na rysunku a otrzymywanych na gotowo:

- w procesie kucia wg PN-74/H-94301 dla klasy dokładności P i stopnia trudności wykonania M1,
- w procesie obróbki skrawaniem wg PN-78/

Zgłoszona przez Przedsiębiorstwo Projektowania i Dostaw Transportu Technologicznego i Składowania TECHMOTRANS Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Modernizacji Przemysłu Maszynowego TECHMA dnia 30 lipca 1981 r.

jako norma obowiązująca od dnia 9 marca 1982 r.

(Dz. Norm. i Miar nr 3/1982 poz. 7)

M-02139 dla klasy dokładności IT 14 z wariantem I skrajzenia odchylek.

3.4.2. Stan powierzchni. Powierzchnie obrabiane powinny być wolne od uszkodzeń mechanicznych.

Wszystkie powierzchnie elementów wyrobu nie powinny wykazywać skrzywień, pofałdowań, pęknięć, rozwarstwień, wiórów i śladów korozji.

4.3. Transport. Pakowane w skrzynię lub pojemniki łańcuchy lub ich części mogą być przesyłane dowolnym środkiem transportu.

5. BADANIA

5.1. Program badań — wg tabl. 2.

Tablica 2

Lp.	Rodzaje badań	Zakres badań		Wymagania wg	Opis badań wg
		pełne	niepełne		
1	Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego	+	+	3.4.2	5.4.1
2	Sprawdzenie wymiarów	+	+	3.1, 3.4.1	5.4.2
3	Sprawdzenie materiału	+	+	3.2	5.4.3
4	Sprawdzenie twardości	+	+	3.3	5.4.4
5	Sprawdzenie montażu i smarowania	+	+	3.5; 3.6	5.4.5
6	Sprawdzenie obciążenia próbnego	+	—	3.1	5.4.6
7	Sprawdzenie obciążenia zrywającego	+	—	3.1	5.4.7

Znak + oznacza badanie, które należy przeprowadzić.
Znak — oznacza badanie, którego nie przeprowadza się.

Stan powierzchni nie obrabianych krzyżaka powinien odpowiadać wymaganiu dla powierzchni odkuwek rodzaju C wg PN-79/H-94012. Napawanie pęknięć jest niedopuszczalne.

3.5. Montaż. Zmontowany łańcuch powinien poruszać się w połączeniach przegubowych lekko, bez zacięć i zakleszczenia. Maksymalny kąt φ wzajemnego wychylenia się ogniw wobec siebie w płaszczyźnie poziomej i pionowej podano w tabl. 1.

3.6. Smarowanie. Łożyska stosowane do łańcuchą 2F 200/t powinny być napełnione smarem Bentomas 23 wg PN-69/C-96127.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Łańcuchy przed pakowaniem powinny być zabezpieczone przed korozją. Łańcuchy w stanie zmontowanym w odcinkach powinny być pakowane w skrzynię zabezpieczające łańcuchy przed wpływami atmosferycznymi. Wymiary skrzyń i pojemników powinny być zgodne z PN-78/O-79021. Na każdej skrzyni lub pojemniku powinien być umieszczony napis lub przywieszka zawierająca co najmniej:

- nazwę lub znak wytwórni,
- oznaczenie łańcucha,
- sumaryczną długość zmontowanych odcinków łańcucha w m lub liczbę części łańcucha,
- masę netto w kg,
- znak kontroli technicznej.

Dopuszcza się inne metody pakowania po uzgodnieniu pomiędzy wytwórcą i zamawiającym.

4.2. Przechowywanie. Łańcuchy należy przechowywać w skrzyniach lub pojemnikach w pomieszczeniach suchych z dala od materiałów działających korodująco. W czasie przechowywania, części łańcucha powinny być zabezpieczone przed korozją.

Badania pełne należy przeprowadzić:

- przy uruchamianiu produkcji,
- przy zmianach konstrukcji łańcucha lub procesu technologicznego.

5.2. Przygotowanie do badań. Przed przystąpieniem do badań łańcuchy należy rozebrać. Partię stanowią części łańcucha wykonane wg tego samego rysunku, z jednego gatunku stali, przy zachowaniu jednakowych parametrów procesu technologicznego.

Liczność partii — wg uzgodnień pomiędzy wytwórcą a zamawiającym. Do badań wg tabl. 2 lp. 2 ÷ 7 należy pobierać części łańcucha, które przeszły badania z wynikiem dodatnim wg tabl. 2 lp. 1.

Do badań wg tabl. 2 lp. 5, 6 i 7 należy zmontować z losowo wybranych części z partii, liczbę odcinków łańcucha wynikającą z przyjętego wg 5.3.3 poziomu kontroli dla tych badań.

Każdy zmontowany do badań wg tabl. 2 lp. 5, 6 i 7 odcinek łańcucha powinien mieć długość co najmniej $3p$, gdzie p — podziałka łańcucha.

5.3. Kontrola jakości

5.3.1. Badania wg tabl. 2 lp. 1. Badaniu (sprawdzeniu wyglądu zewnętrznego) należy poddać 100 % części wchodzących w skład partii. Części łańcucha nie odpowiadające wymaganiom wg 3.4.2 należy uznać za niezgodne z wymaganiami normy i odrzucić z partii.

5.3.2. Sposób pobierania próbek należy przeprowadzić wg PN/N-03010.

5.3.3. Poziom kontroli

— dla badań wg tabl. 2 lp. 2 I ogólny wg PN-79/N-03021 tabl. 1,

— dla badań wg tabl. 2 lp. 4 II ogólny wg PN-79/N-03021 tabl. 1,

— dla badań wg tabl. 2 lp. 5, 6 i 7 S1 specjalny wg PN-79/N-03021 tabl. 1,

— dla badań wg tabl. 2 lp. 3 należy wybrać z partii losowo 1 część łańcucha.

5.3.4. Wadliwość dopuszczalna w_2

- dla badań wg tabl. 2 lp. 2, 4, 5, 6 i 7 — 2,5 %,
- dla badań wg tabl. 2, lp. 3 — nie dopuszcza się ujemnego wyniku badania.

5.3.5. Wybór i stosowanie planów badania. Plany badania dla kontroli normalnej, obostrzonej i ulgowej, warunki przejścia z jednego rodzaju kontroli na inny, oraz zasady prowadzenia rejestru kontroli wg PN-79/N-03021¹⁾.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego na zgodność z wymaganiami wg 3.4.2 należy przeprowadzać nieuzbrojonym okiem.

Sprawdzenie chropowatości polega na porównaniu badanej powierzchni z wzorcem wg PN-76/M-04254.

5.4.2. Sprawdzenie wymiarów na zgodność z wymaganiami wg 3.1 i 3.4.1 należy przeprowadzać za pomocą przyrządów pomiarowych, szablonów lub sprawdzianów zapewniających wymaganą dokładność badania.

5.4.3. Sprawdzenie materiału polega na skontrolowaniu atestu hutniczego lub porównaniu wyników kontrolnej analizy chemicznej próbek pobranych z wylosowanej wg 5.3.3 gotowej części łańcucha, na zgodność z wymaganiami wg 3.2. Sposób pobierania próbek do analizy wg PN-65/H-04006.

5.4.4. Sprawdzenie twardości na zgodność z wymaganiami wg 3.3 należy wykonywać wg PN-78/H-04355 co najmniej w dwóch miejscach na każdej części łańcucha pobranej do badania twardości.

Za wynik badania należy przyjmować średnią arytmetyczną z pomiarów.

5.4.5. Sprawdzenie montażu na zgodność z wymaganiami wg 3.5 należy wykonywać poprzez ręczne obracanie sąsiadujących ze sobą ogniw łańcucha. Minimalny kąt wzajemnego wychylenia ogniw łańcucha (φ) należy określić na nie obciążonym odcinku łańcucha zamocowanym poziomo (poprzez pomiar długości cięciwy i strzałki ugięcia odcinka łańcucha).

Pomiary należy wykonywać w płaszczyźnie symetrii łańcucha.

Sprawdzenie smarowania łożysk na zgodność z 3.6 polega na skontrolowaniu zaświadczenia producenta łożysk.

5.4.6. Sprawdzenie obciążenia próbnego na zgodność z wymaganiami wg 3.1 należy przeprowadzić na zrywarce zaopatrzonej w uchwyty zapewniające równomierne działanie obciążenia na ogniwa łańcucha.

Obciążenie powinno mieć charakter statyczny. Badany odcinek łańcucha przy obciążeniu siłą wg tabl. 1 nie powinien wykazywać uszkodzeń części składowych, a wartość wydłużenia nie powinna przekraczać wartości maksymalnej.

5.4.7. Sprawdzenie obciążenia zrywającego na zgodność z wymaganiami wg 3.1 należy przeprowadzać na zrywarce jak w 5.4.6. Przy rozerwaniu w badanym odcinku łańcucha chociaż jednego ogniwa lub wydłużeniu przekraczającym wartość wydłużenia maksymalnego przy sile mniejszej od obciążenia zrywającego wg tabl. 1, całe partie części łańcucha wyłącza się z dalszych badań.

5.5. Ocena wyników badań

5.5.1. Ocena części łańcucha. Każdą część łańcucha należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie badania wg tabl. 2 dały wynik dodatni.

5.5.2. Ocena partii części łańcucha. Badaną partię części łańcucha należy uznać za niezgodną z wymaganiami normy, jeżeli badanie wg tabl. 2 lp. 3 dało wynik ujemny. Jeżeli badanie wg tabl. 2 lp. 3 dało wynik dodatni i liczba części niedobrych w próbce jest mniejsza od liczby dyskwalifikującej m_2 określonej w tabl. 2A ÷ 2C w PN-79/N-03021, to partię należy uznać za zgodną z wymaganiami normy.

5.5.3. Ocena łańcucha. Łańcuch należy uznać za zgodny z wymaganiami normy, jeżeli partie części, z których jest zmontowany, zostały uznane za zgodne z wymaganiami normy.

5.6. Zaświadczenie wytwórcy o wynikach badań. Dla każdej partii, części łańcucha na żądanie zamawiającego, powinno być wystawione przez wytwórcę zaświadczenie zawierające co najmniej:

- a) datę wystawienia zaświadczenia,
- b) nazwę i adres wytwórni,
- c) oznaczenie łańcucha,
- d) nazwę części łańcucha z numerem rysunku,
- e) masę netto części lub liczbę sztuk,
- f) wyniki badań,
- g) podpis i pieczęć wytwórni.

6. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ CZĘŚCI ŁAŃCUCHA UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partię części łańcucha uznaną za niezgodną z wymaganiami normy, wytwórca może przesortować i po usunięciu z niej części niezgodnych z wymaganiami przedstawić do powtórnego badania, które jest ostateczne. Dla partii niezgodnych jedynie z wymaganiami wg 3.3 dopuszcza się powtórzenie obróbki cieplnej części i przedstawienie partii do powtórnego badania. W tym przypadku drugie badanie ma charakter ostateczny.

¹⁾ Plany badania dla kontroli normalnej podano w Informacjach dodatkowych p. 3.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakład Projektowo-Konstrukcyjny Przedsiębiorstwa Projektowania i Dostaw Transportu Technologicznego i Składowania TECHMATRANS, Radom.

2. Normy związane

PN-69/C-96127 Przetwory naftowe. Smary plastyczne (stałe) Bentor 2 i Bentomos 23 do pracy w wysokich temperaturach
 PN-65/H-04006 Analiza chemiczna stali i staliwa. Pobieranie i przygotowanie próbek z wyrobów
 PN-78/H-04355 Pomiar twardości metali sposobem Rockwella. Skala A, B, C i F
 PN-75/H-84019 Stal węglowa konstrukcyjna wyższej jakości ogólnego przeznaczenia. Gatunki
 PN-72/H-84020 Stal węglowa konstrukcyjna zwykłej jakości ogólnego przeznaczenia. Gatunki
 PN-79/H-94012 Odkuwki stalowe matrycowane ogólnego przeznaczenia. Wymagania i badania
 PN-74/H-94301 Odkuwki stalowe matrycowane. Naddatki na obróbkę, dopuszczalne odchyłki wymiarów i wytyczne projektowania

PN-78/M-02139 Odchyłki wymiarów nietolerowanych
 PN-76/M-04254 Struktura geometryczna powierzchni. Użytkowe wzorce chropowatości powierzchni
 PN-77/M-46500 Przenośniki. Podział, określenia i symbole
 PN-76/M-82001 Zawleczki
 PN-79/M-86100 Łożyska toczne. Łożyska kulkowe zwykłe
 PN/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek
 PN-79/N-03021 Statystyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania
 PN-78/O-79021 Opakowania. System wymiarowy

3. Przykład planu statystycznego badania części łańcucha dla kontroli normalnej — wg tablicy.

4. Autorzy projektu normy — inż. Józef Ognisty, inż. Stanisław Kuterka i Jacek Wróbel — Zakład Projektowo-Konstrukcyjny TECHMATRANS, Radom.

Liczność partii <i>N</i>	Badania pełne											
	Badania niepełne									tabl. 2 lp. 6 — sprawdzenie obciążenia próbnego tabl. 2 lp. 7 — sprawdzenie obciążenia zrywającego		
	tabl. 2 lp. 2 — sprawdzenie wymiarów			tabl. 2 lp. 4 — sprawdzenie twardości			tabl. 2 lp. 5 — sprawdzenie montażu			Liczność próbek <i>n</i>	Liczba części łańcucha niedobrych w próbce	
	Liczność próbek <i>n</i>	Liczba części łańcucha niedobrych w próbce		Liczność próbek <i>n</i>	Liczba części łańcucha niedobrych w próbce		Liczność próbek <i>n</i>	Liczba części łańcucha niedobrych w próbce			Liczność próbek <i>n</i>	Liczba części łańcucha niedobrych w próbce
kwali- fikująca partię do przy- jęcia		dyskwa- lifiku- jąca partię	kwali- fikująca partię do przy- jęcia		dyskwa- lifiku- jąca partię	kwali- fikująca partię do przy- jęcia		dyskwa- lifiku- jąca partię	kwali- fikująca partię do przy- jęcia	dyskwa- lifiku- jąca partię		
	<i>n</i>	<i>m</i> ₁	<i>m</i> ₂	<i>n</i>	<i>m</i> ₁	<i>m</i> ₂	<i>n</i>	<i>m</i> ₁	<i>m</i> ₂	<i>n</i>	<i>m</i> ₁	<i>m</i> ₂
sztuk												
do 50	5	0	1	5	0	1	5	0	1	5	0	1
51 — 90	5	0	1	20	1	2						
91 — 150	5	0	1	20	1	2						
151 — 280	20	1	2	32	2	3						
281 — 500	20	1	2	50	3	4						
501 — 1200	32	2	3	80	5	6						
1201 — 3200	50	3	4	125	7	8						
3201 — 10000	80	5	6	200	10	11						
10001 i powyżej	125	7	8	315	14	15						